

Käyttösuunnitelma 2024

Raision kaupunki | Vapaa-aikalautakunta 23.1.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet.....	1
1.1.1. Talousarvion sitovuus	1
1.1.2. Käyttösuunnitelmat	1
1.1.3. Raportointi	1
1.1.4. Strategiset tavoitteet	1
1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen	1
1.1.6. Muut ohjeet	1
1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt	2
1.2. Raison kaupungin tilivelvolliset.....	2
2. HANKINNAT	4
2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa.....	4
2.2. Hankintaohjeet	4
2.3. Poistosuunnitelma.....	4
3. LASKUJEN HYVÄKSYMINEN	5
4. KÄYTTÖTALOUS JA SITOVAT TAVOITTEET	6
4.1. Yhteenveto lautakunnasta.....	6
4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio	6
4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat	7
4.1.3. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot	7
4.1.4. Lautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2024	8
4.1.5. Lautakunnan vuosi 2024	8
4.2. Yhteiset palvelut.....	10
4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	10
4.2.2. Tunnusluvut	10
4.2.3. Yhteiset palvelut, Ulkoiset määrärahat	11
4.2.4. Yhteiset palvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	11
4.3. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	12
4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	12
4.3.2. Toiminta vuonna 2024	12
4.3.3. Palvelun tavoitteet	13
4.3.4. Tunnusluvut	14
4.3.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Ulkoiset määrärahat	15
4.3.6. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	15
4.4. Liikunta- ja nuorisopalvelut.....	16
4.4.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	16
4.4.2. Toiminta vuonna 2024	16
4.4.3. Palvelun tavoitteet	18
4.4.4. Tunnusluvut	20
4.4.5. Liikunta- ja nuorisopalvelut, Ulkoiset määrärahat	22
4.4.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	22
5. KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	23

1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet

1.1.1. Talousarvion sitovuus

Lain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että käyttötalouden osan sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, ulkoiset kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia vastuualueiden ja palveluiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu ulkoisesta toimintakatteesta (nettobudjetti).

Investointien sitovuus on hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot. Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista.

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Rahoituslaskelmaosan sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

1.1.2. Käyttösuunnitelmat

Hallintosäännön 81 §:n mukaan toimielin hyväksyy käyttösuunnitelman. Lautakunnat laativat hyväksytyin talousarvion perusteella käyttösuunnitelman palveluittain. Kaupunginhallituksen käyttösuunnitelma sisältää molemmat kaupunginhallituksen alaiset kokonaisuudet (KH, konserni ja KH, kaupunkikehitys).

Työllisyysmäärärahamuutokset ja koululaisten kesätyövarauksen jakamiseen liittyvät muutokset jaetaan lautakunnille talousjohtajan hyväksymänä (TAM2024).

1.1.3. Raportointi

Talousarvion kuukausikohtaista toteutumista seurataan toimielimissä. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

1.1.4. Strategiset tavoitteet

Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Tilinpäätöksessä tulee antaa selostus tavoitteiden toteutumisesta. Strategisten tavoitteiden toimeenpanon keinoja ja mittareita kehitetään vuosittain osana talousarvioprosessia.

1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Kaikista esitettävistä talousarviomuutoksista tulee tehdä ilmoitus talouspalveluihin

1.1.6. Muut ohjeet

Investointeja, joiden kustannusarvio on yli 1.000.000 euroa, tai investointeja, joista valtuusto on erikseen niin päättänyt, ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Mikäli valtionosuutta saadaan kesken vuoden jo olemassa olevaan toimintaan, jonka menot ovat talousarviossa, valtionosuus kasvattaa vain tulomäärärahoja.

Mikäli toimialoilla/palvelualueilla suunnitellaan itsenäisesti hankkeita toteutettavaksi leasingrahoituksella, palvelualueet vastaavat koko leasing-rahoitusprosessista kilpailutuksesta, operatiiviseen toteutukseen ja seurantaan saakka. Palvelujohtajan tulee ilmoittaa talousjohtajalle kunkin palvelualueensa hankkeen leasing-rahoituksen suunnitelmat ja hankkeen alkaminen etukäteen sekä ajantasainen toteutuminen ja määrä kvartaaleittain. Palvelualueet valmistelevat tarvittavat leasing-rahoitusta koskevat päätöspykälät kaupunginhallitukselle.

Mikäli lautakunnat hakevat hankerahoitusta talousarviossa hankkeille varatun määrärahan yli, mikä edellyttää talousarviomuutoksen tekemistä, lautakuntien tulee saattaa hankehakemus kaupunginjohtajan hyväksyttäväksi.

1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt

Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmaohjeistuksissa määritellään kohderahoitteiset tehtävät: "Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, joiden käyttötalous on sidottu ensisijaisesti tuloarvioin kunnan talousarvioon, tai tehtäviä, jotka ovat kokonaan erillään kunnan talousarviosta. Talousarviosidonnaisia kohderahoitteisia tehtäviä ovat muu taseyksikkö, sisäisen palvelun nettoyksikkö ja muut nettoyksiköt. Kunnan talousarviosta erillään olevia yksiköitä ovat kunnan liikelaitokset." "Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista."

Raision kaupungin talousarvio sisältää nettobudjettiyksiköt seuraavissa tulosyksiköissä:

vapaa-aikalautakunta: Uintikeskus Ulpukka

infralautakunta: Tilapalvelut ja Ruokapalvelut

Nettobudjettiyksikön sitova määräraha on nettomenot. Nettomenojen saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen ylityksen ilman valtuuston käsittelyä.

Nettobudjettiyksiköt sisältyvät lautakuntien käyttösuunnitelmiin, ja niiden käyttösuunnitelmien toteutuminen esitetään tilinpäätöksessä.

1.2. Raision kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa tarkastuksen tulosten lisäksi annetaan mm. esitys vastuuvapauden myöntämisestä toimielimen jäsenelle ja toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen).

Raision kaupungin tilivelvollisiksi on määritelty seuraavat tahot:

- kaupunginhallituksen jäsenet ja sen jaoston jäsenet
- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- henkilöstöjohtaja
- hallintojohtaja
- viestintäjohtaja

- tietohallintojohtaja
- kaupunkikehitysjohtaja
- tekninen johtaja
- sivistysjohtaja
- hallintosäännössä kunkin toimialan palvelujohtajaksi tai heitä vastaavaksi määritellyt henkilöt.

Vaikka tilivelvollisten luettelossa ei ole kaikista esimiehistä mainintaa, se ei poissulje vastuuta oman organisaation toiminnasta ja taloudesta.

2. Hankinnat

2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa

Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta hankinta-asioissa on määritelty hallintosäännössä (KV 10.10.2022 § 111).

Kaupunginhallitus päättää niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia, mikäli hankinnan arvo on yli 150.000 euroa.

Lautakunta päättää yli 150.000 euron arvoisista hankinnoista omalla toimialallaan.

Toimialajohtaja päättää oman toimialansa tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti. Toimialajohtaja voi delegoida päätösvaltaansa hankinta-asioissa alaisilleen viranhaltijoille.

Päätösvallan siirto sivistys- ja vapaa-aikatoimialan talouspäällikölle, palvelujohtajille ja perusopetuksen rehtoreille:

Sivistysjohtaja 83 §/2022, Delegointipäätös hallintosäännön 92 §:n mukaisen sivistys- ja vapaa-aikatoimialan toimialajohtajan toimivallan delegoisesta hankinta-asioissa.

Kaupunginjohtaja päättää yhteishankinnoista.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää konsernipalveluyksikön tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää lisäksi niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia 150.000 euroon asti. Talonrakennus- ja kunnallisteknisten rakentamishankkeiden päätöksenteko ja vastuurajat ilmenevät hallintosäännön liitteestä 1.
(ks. Kaupunginjohtaja 46 §/2022. Hankintavaltuuksien delegointi)

2.2. Hankintaohjeet

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.6.2018 Rasion kaupungin yleiset hankintaohjeet. Hankintaohjeet ovat toissijaiset voimassa olevaan lainsäädäntöön nähden.

2.3. Poistosuunnitelma

Kaupunginhallitus on hyväksynyt poistosuunnitelman 25.11.2013 § 433. Investoinneissa pienhankintaraja erottaa käyttötaloudesta tehtävät hankinnat ja investoinneiksi luettavat hankinnat toisistaan. Kaupunginhallituksen 25.11.2013 § 433 poistosuunnitelman mukaisesti kyseinen pienhankintaraja on 10.000 euroa (alv. 0 %).

3. Laskujen hyväksyminen

Hallintosäännön 8. luvun 88 §:ssa laskujen hyväksymisestä määrätään seuraavaa:

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä hyväksyy konsernipalveluyksikön laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialajohtaja tai määräämänsä hyväksyy toimialaansa laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialojen ja konsernipalveluyksikön hyväksyjistä ja varahyväksyjistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelon on päivitettävä talousarviovuoden alkaessa ja aina hyväksyjän tai varahyväksyjän vaihtuessa.

Kaupunginjohtajan laskun hyväksyy kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kaupunginjohtaja hyväksyy sivistysjohtajan, sosiaali- ja terveysjohtajan, kaupunkikehitysjohtajan, teknisen johtajan, talousjohtajan, hallintojohtajan ja henkilöstöjohtajan, tietohallintojohtajan ja viestintäjohtajan laskun.

Maksukorttien ja muiden maksuvälineiden myöntämisestä päättää talousjohtaja tai määräämänsä. Maksukorttien tai muiden maksuvälineiden myöntämisestä kaupunginjohtajalle päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Luottamushenkilön laskun ja korvauksen hyväksyy hallintojohtaja.

4. Käyttötalous ja sitovat tavoitteet

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Raision kaupungin strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.11.2021 § 163. Talousarviossa esitetyt tavoitteet pohjautuvat kaupungin strategiaan. Kuntalain mukaan toimitin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Toimielimen sitovat taloudelliset tavoitteet ovat ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto.

4.1. Yhteenveto lautakunnasta

4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio

Vastuualue ja palvelut

Vapaa-aika

Hallintopalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Kirjasto ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo

Liikunta- ja nuorisotoimen johtaja Karita Toivonen

4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2022	-3 882 458 €	1 017 565 €	-2 864 893 €
TAM2023	-4 292 539 €	1 145 770 €	-3 146 769 €
TA2024LTK	-4 279 044 €	1 014 650 €	-3 264 394 €
TA2024KJ	-4 289 044 €	1 014 650 €	-3 274 394 €
TA2024KH	-4 289 044 €	1 014 650 €	-3 274 394 €
TA2024	-4 289 044 €	1 014 650 €	-3 274 394 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökulut (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2022	-2 736 073 €	66,9
TAM2023	-3 019 555 €	66,1
TA2024LTK	-3 028 977 €	68,1
TA2024KJ	-3 028 977 €	68,1
TA2024KH	-3 028 977 €	68,1
TA2024	-3 028 977 €	68,1

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2022	-451 710 €
TAM2023	-517 341 €
TA2024LTK	-503 220 €
TA2024KJ	-503 220 €
TA2024KH	-503 220 €
TA2024	-503 220 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2022	-484 188 €
TAM2023	-487 485 €
TA2024LTK	-510 367 €
TA2024KJ	-510 367 €
TA2024KH	-510 367 €
TA2024	-510 367 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2022	-60 071 €
TAM2023	-79 828 €
TA2024LTK	-77 300 €
TA2024KJ	-77 300 €
TA2024KH	-77 300 €
TA2024	-77 300 €

4.1.3. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Tuotot

- Uintikeskus Ulpukan tulotavoitetta on hieman nostettu.

Menot

- Talousarviossa on huomioitu 4 % palkankorotus.

4.1.4. Lautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2024

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Kaupunkilaisten aktiivisuuden lisääntyminen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä	Teemme poikkihallinnollista yhteistyötä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Viestimme laadukkaasta toiminnasta aktiivisesti eri viestintäkanavissa.	Palvelujen käyttäjämäärät ja niiden kehitys.	Vapaa-aikatoimiala
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Palvelujen digitalisaation ja asukkaiden digiosaamisen lisääminen	Kehitämme ja otamme käyttöön digitaalisia ohjelmia ja palveluita, teemme digineuvontaa.	Käyttöön otetut palvelut, kansallinen E-kirjasto (K/E). Tilavarausjärjestelmä yhdistysten ja asukkaiden käytössä (K/E)	Vapaa-aikatoimiala
Jokaisella lapsella on mahdollisuus harrastamiseen	Hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen ja polarisaatioon reagoiminen	Kehitämme edelleen Raision poikkihallinnollista harrastamisen mallia, järjestämme kampanjoita ja tapahtumia eri kohderyhmille	Toimintaan osallistuvien määrä	Harrastamisen Raision mallin työnrkki
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutusten ennakoarviointi eli evaus toteutuu strategisten painopisteiden päätöksenteossa ja lapsivaikutusten arvioinnissa.	Arvioimme päätösten vaikutuksia raisiolaisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.	Evaus tehty kaupunkitasolla valituista painopisteistä osana päätöksentekoa (K/E)	Vapaa-aikatoimiala

4.1.5. Lautakunnan vuosi 2024

Vapaa-aikalautakunnan alaisten palvelualueiden toiminnoissa edistetään kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä kaikissa ikäryhmissä yhteistyössä sivistyspalveluiden ja poikkihallinnollisesti muiden kaupungin, kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Liikunta- ja kulttuuriympäristöjen kehittämisohjelmat ohjaavat toiminnan kehittämistä suunnitelmallisesti ja kuntalaisia osallistaen. Toimintoja, toimitiloja ja –alueita kehitetään palvelemaan entistä paremmin kuntalaisten aktiivisuutta.

Uuden museon toimitilan avaamisen myötä museotoiminnan edellytysten paraneminen ja Kirjastotalon toimintojen kehittäminen ovat osa vapaa-aikalautakunnan painopisteitä toimintavuonna. Museon laadukkaiden ja monipuolisten näyttelyiden järjestäminen, kulttuurikasvatussuunnitelma Elämyspolun toteuttaminen yhdessä koulujen kanssa ja aktiivinen kulttuuritapahtumien yleisötyö kuntalaisten hyvinvoinnin osana ja tukena ovat keskiössä. Friisilän verstaan alueen kehittäminen luo aikaisempaa toimivammat puitteet kulttuuri- ja taidetoiminnan harrastamiselle. Kansalliseen e-kirjastoon liittyminen mahdollistaa kuntalaisten tasa-arvoisen pääsyn digitaalisiin aineistoihin.

Raision harrastamisen mallin toimintojen tuottaminen ja kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa jatkuu edelleen. Monipuolisella toiminnalla vastataan kaupunkistrategiseen tavoitteeseen ”jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus

harrastamiseen”. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa harrastustarjontaan ja osallistua monipuolisesti järjestettyyn toimintaan. Eri kohderyhmien liikuntaneuvonnalla ja –ohjauksella toteutetaan kunnan hyvinvointitehtävää tavoitteena hyte-kertoimen indikaattorien mukainen kuntalaisten hyvinvointia edistävä tavoitteellinen ja laadukas toiminta.

Nuorisotyön toimintoja kehitetään nuorten hyvinvoinnin tueksi ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi. Koulun ja nuorisotyön yhteistyöllä tuodaan koululaisten arkeen lisää mahdollisuuksia kohdata välittäviä ja turvallisia aikuisia.

Tiedon kerääminen ja sen hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa helpottuu digitaalisten ratkaisuiden käyttöönoton lisääntyessä ja kuntalaisten digitaitojen kehittäminen etenee. Kuntalaisten osallistaminen, päätöksenteon ennakkovaikutusten arviointi ja kestävä kehitystä edistävät toimenpiteet luovat entistä paremmat edellytykset tarkoituksenmukaiselle kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävälle päätöksenteolle.

Kaupunkistrategian mukaisesti henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen ovat toimialan toiminnoissa painopistealueina. Koulutustarpeiden suunnittelu auttaa kohdentamaan koulutusta.

4.2. Yhteiset palvelut

4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Vapaa-aikalautakunnan toiminta on eriytetty muista palveluista omaksi kustannuspaikaksi, ei varsinaista omaa toimintaa.

4.2.2. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Kokoukset,				
Sila	13	12	9	12
Vala	10	10	12	10
Asiat				
Sila	132	134	121	135
Vala	121	129	143	120

4.2.3. Yhteiset palvelut, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	98 281	117 195	117 195	121 195	121 195	121 195
Maksutuotot	637 932	710 500	710 500	767 300	767 300	767 300
Tuet ja avustukset	183 894	12 000	217 120	17 000	17 000	17 000
Vuokratuotot	52 774	47 406	47 406	55 606	55 606	55 606
Muut toimintatuotot	44 684	53 549	53 549	53 549	53 549	53 549
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 017 565	940 650	1 145 770	1 014 650	1 014 650	1 014 650
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 166 922	-2 231 347	-2 416 811	-2 432 938	-2 432 938	-2 432 938
Eläkekulut	-481 945	-464 182	-502 418	-496 043	-496 043	-496 043
Muut henkilösivukulut	-87 207	-100 326	-100 326	-99 996	-99 996	-99 996
Henkilöstökulut yhteensä	-2 736 073	-2 795 855	-3 019 555	-3 028 977	-3 028 977	-3 028 977
Palvelujen ostot	-451 710	-496 541	-517 341	-503 220	-503 220	-503 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-484 188	-487 485	-487 485	-510 367	-510 367	-510 367
Avustukset	-143 335	-144 000	-144 000	-154 000	-154 000	-154 000
Vuokrat	-60 071	-79 828	-79 828	-77 300	-77 300	-77 300
Muut toimintakulut	-7 081	-44 330	-44 330	-5 180	-15 180	-15 180
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 882 458	-4 048 039	-4 292 539	-4 279 044	-4 289 044	-4 289 044
TOIMINTAKATE	-2 864 893	-3 107 389	-3 146 769	-3 264 394	-3 274 394	-3 274 394

4.2.4. Yhteiset palvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	99 181	117 195	117 195	121 195	121 195	121 195
Maksutuotot	808 153	850 000	850 000	919 100	919 100	919 100
Tuet ja avustukset	183 894	12 000	217 120	17 000	17 000	17 000
Vuokrat	114 631	84 406	84 406	95 606	95 606	95 606
Muut toimintatuotot	44 684	53 549	53 549	53 549	53 549	53 549
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 250 543	1 117 150	1 322 270	1 206 450	1 206 450	1 206 450
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 166 922	-2 231 347	-2 416 811	-2 432 938	-2 432 938	-2 432 938
Eläkekulut	-481 945	-464 182	-502 418	-496 043	-496 043	-496 043
Muut henkilösivukulut	-87 207	-100 326	-100 326	-99 996	-99 996	-99 996
Henkilöstökulut yhteensä	-2 736 073	-2 795 855	-3 019 555	-3 028 977	-3 028 977	-3 028 977
Palvelujen ostot	-721 162	-740 427	-761 227	-790 622	-790 622	-790 622
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-486 888	-487 985	-487 985	-512 117	-512 117	-512 117
Avustukset	-143 335	-144 000	-144 000	-154 000	-154 000	-154 000
Vuokrat	-2 800 582	-2 993 720	-2 993 720	-3 209 492	-3 209 492	-3 209 492
Muut toimintakulut	-7 081	-44 330	-44 330	-5 180	-15 180	-15 180
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 895 121	-7 206 317	-7 450 817	-7 700 388	-7 710 388	-7 710 388
TOIMINTAKATE	-5 644 578	-6 089 167	-6 128 547	-6 493 938	-6 503 938	-6 503 938

4.3. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjota mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle ja edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi kunta edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa.

Museon tehtävänä on kulttuuriperinnön ja taiteen tallentaminen ja säilyttäminen, niihin liittyvä tutkimus ja tiedon saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen, esittäminen ja elämysten tarjoaminen, yleisötyö, vuorovaikutus ja opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Palvelulupaus

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut edistävät tehokkaasti kaikkien raisiolaisten sivistystä, kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja paikallista elinvoimaa.

4.3.2. Toiminta vuonna 2024

Vahvistamme raisiolaisten kulttuurista hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen ja toimijoiden kanssa, tukemalla paikallisia toimijoita (mm. kulttuuriavustukset, tapahtuma- ja tiedotusyhteistyö, toimitilayhteistyö) sekä tarjoamalla ja markkinoimalla harrastus-, kokoontumis- ja ryhmätiloja kuntalaisten käyttöön.

Järjestämme laadukkaita museonäyttelyitä Raision museo Harkon uusissa tiloissa. Museon tilat Kirjastotalossa mahdollistavat monipuoliset, eri kohderyhmille suunnatut kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet ja yleisötyön kehittämisen.

Edistämme digitalisaatiota ja varmistamme raisiolaisille laadukkaat ja tasa-arvoiset e-kirjastopalvelut liittymällä Kansalliseen e-kirjastoon.

Kehitämme varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelma Elämyspolkua yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. E erityisen huomion kohteena on edelleen lasten ja nuorten lukuharrastuksen ja kielellisten valmiuksien kehittäminen. Tarjoamme laadukasta kulttuurikasvatusta kaikille lapsille ja nuorille sosioekonomisesta taustasta riippumatta järjestämällä sekä taiteen peruslain mukaista toimintaa että lyhyempiä harrastusryhmiä ja -kursseja.

Vahvistamme kestävä kehitystä ja asiantuntijatiedon välittämistä yhteistyössä muiden toimialojen ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

4.3.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastamiseen	Tarjoamme laadukasta kulttuurikasvatusta kaikille lapsille ja nuorille sosioekonomisesta taustasta riippumatta.	Vahvistamme taiteen perusopetuslain mukaista taidekasvatusta ja monipuolista kulttuurista harrastustoimintaa.	Taiteen perusopetukseen ja muuhun taidekasvatukseen osallistuvien lasten määrät ja erilaisten kurssien, kerhojen ja työpajojen osallistujamäärät.	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, museoamanuenssi/kulttuurituottaja.
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Lisäämme asukkaiden mahdollisuuksia järjestää kaikille avoimia tilaisuuksia ja tapahtumia.	Teemme yhteistyötä kulttuuriraadin, kulttuurifoorumin, vammais- ja vanhusneuvoston, nuvan jne. tahojen kanssa. Markkinoimme varattavia tiloja, kehitämme yhdistysyhteistyötä tapahtumatuotannossa, otamme käyttöön digitaalisen varausohjelman (TIMMI?) ja tilojen opastusjärjestelmän Kirjastotalossa.	Varattavien tilojen käyttöaste. Varausohjelman käyttöönotto Kyllä/Ei. Opastusjärjestelmän käyttöönotto Kyllä/Ei.	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, museoamanuenssi/kulttuurituottaja.
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa ja päätöksenteossa	Kannustamme ja ohjaamme kaupunkilaisia kiertotalouteen ja kestävään kehitykseen.	Kirjaston lainattavat esineet. Kestävyyteen ja ekologisuuteen liittyvät kampanjat, tilaisuudet, tapahtumat ja toiminta.	Lainaustilastot, toteutuneet tapahtumat ja tilaisuudet (vertailu edellisvuoteen).	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Vahvistamme lasten ja nuorten kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia.	Teemme lukuharrastusta tukevaa poikkihallinnollista, opetussuunnitelmiin nojautuva yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Kehitämme osaltamme Kulttuurikasvatussuunnitelma Elämyspolkua ja toteutamme toimintaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.	OKM:n tilastot, omakielisten palvelujen käyttö, Elämyspolkuun osallistuvien lasten määrä (vertailu edellisvuoteen).	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, kirjaston lasten ja nuorten tiimi, museoamanuenssi
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Kehitämme kulttuurista hyvinvointia ja osallisuutta tukevia tapahtumia ja palveluita.	Laadukkaat museonäyttelyt ja eri kohderyhmille suunnatut kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet. Liitymme Kansalliseen e-kirjastoon. Kehitämme Friisilän verstaaluen harrastajien toimintoja ja alueen muotoutumista asukkaiden virkistäytymistä tukevaksi tapahtumapaikaksi (jatkuu vuoden 2024 jälkeenkin). Osallistumme kulttuurikaveritoiminnan käynnistämiseen (HYTE).	Näyttelyt, tapahtumat ja tilaisuudet. Liittyminen Kansalliseen e-kirjastoon toteutunut Kyllä/Ei. Friisilän verstaaluen 1. vaihe toteutunut Kyllä/Ei. Kulttuurikaveri-toiminta Kyllä /Ei.	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, museonjohtaja, ikäihmistien tiimi.

Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Toteutamme evausta (ennakkovaikutusten arviointi) strategisten painopisteiden päätöksenteossa ja lapsivaikutusten arvioinnissa.	Arvioimme päätösten vaikutukset raisiolaisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.	Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa evaus on tehty kaupunkitasolla valituista painopisteistä osana päätöksentekoa (K/E).	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
--	---	---	--	-------------------------------------

4.3.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut, kirjastopalvelut	TP-21	TP-22	TA-23	TA-24
Kokonaislainaus	438 274	450 844	450 000	480 000
Fyysiset käynnit	115 316	122 528	120 000	130 000
Verkkokäynnit	151 824	173 988	170 000	175 000
Henkilöstön määrä	16,94	17,32	18,5	18

Tunnusluvut, kulttuuripalvelut	TP-21	TP-22	TA-23	TA-24
Avustettavat yhdistykset	14	17	17	15
Taidekasvatukseen osallistuneet	64	90	90	80
Toimipaikat (Krookila, Friisilän verstaalue, museo, teatteri)	4	4	4	4
Museokäynnit	4049	4049	2000	5000
Museon tilaisuudet	46	46	40	60
Henkilöstön määrä	3,55	3,55	4	5

4.3.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 280	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195
Maksutuotot	2 663	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Tuet ja avustukset	13 159	12 000	22 605			
Vuokratuotot	32 617	30 906	30 906	30 906	30 906	30 906
Muut toimintatuotot	38 579	53 549	53 549	53 549	53 549	53 549
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	88 298	110 150	120 755	98 150	98 150	98 150
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-744 017	-845 256	-867 824	-906 466	-906 466	-906 466
Eläkekulut	-172 360	-175 931	-180 019	-184 330	-184 330	-184 330
Muut henkilösivukulut	-29 318	-38 089	-38 089	-37 411	-37 411	-37 411
Henkilöstökulut yhteensä	-945 695	-1 059 276	-1 085 932	-1 128 208	-1 128 208	-1 128 208
Palvelujen ostot	-178 792	-219 742	-219 742	-216 745	-216 745	-216 745
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-218 721	-238 553	-238 553	-238 117	-238 117	-238 117
Avustukset	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Vuokrat	-300	-2 600	-2 600	-600	-600	-600
Muut toimintakulut	-3 425	-2 680	-2 680	-2 680	-12 680	-12 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 356 932	-1 532 851	-1 559 507	-1 596 350	-1 606 350	-1 606 350
TOIMINTAKATE	-1 268 635	-1 422 701	-1 438 752	-1 498 200	-1 508 200	-1 508 200

4.3.6. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 280	1 195	1 195	1 195	1 195	1 195
Maksutuotot	2 663	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Tuet ja avustukset	13 159	12 000	22 605			
Vuokrat	42 540	34 906	34 906	34 906	34 906	34 906
Muut toimintatuotot	38 579	53 549	53 549	53 549	53 549	53 549
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	98 221	114 150	124 755	102 150	102 150	102 150
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-744 017	-845 256	-867 824	-906 466	-906 466	-906 466
Eläkekulut	-172 360	-175 931	-180 019	-184 330	-184 330	-184 330
Muut henkilösivukulut	-29 318	-38 089	-38 089	-37 411	-37 411	-37 411
Henkilöstökulut yhteensä	-945 695	-1 059 276	-1 085 932	-1 128 208	-1 128 208	-1 128 208
Palvelujen ostot	-242 188	-272 786	-272 786	-279 126	-279 126	-279 126
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-218 758	-238 553	-238 553	-238 167	-238 167	-238 167
Avustukset	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Vuokrat	-527 774	-644 647	-644 647	-636 147	-636 147	-636 147
Muut toimintakulut	-3 425	-2 680	-2 680	-2 680	-12 680	-12 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 947 840	-2 227 942	-2 254 598	-2 294 328	-2 304 328	-2 304 328
TOIMINTAKATE	-1 849 619	-2 113 792	-2 129 843	-2 192 178	-2 202 178	-2 202 178

4.4. Liikunta- ja nuorisopalvelut

4.4.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Liikuntapalveluiden perustehtävä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen on kunnan peruspalvelu. Liikkuminen on olennainen osa hyvinvointia iästä riippumatta. Kunnan tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Erityisenä painopisteenä on asukkaiden osallistaminen, kaupunkilaisten liikunta-aktiivisuuden pitkäjänteinen seuraaminen sekä muutoksiin reagoiminen.

Poikkihallinnollisella yhteistyöllä edistetään kuntalaisten hyvinvoinnin laaja-alaista kehittämistä. Paikallisista seuratoimijoista koostuva seuraparlamentti edistää yhdistysten ja kaupungin työntekijöiden välistä yhteistä kehittämistyötä. Rajattomasti liikuntaa kuntakumppanuus edistää Varsinais-Suomen sekä Lounais-Suomen kuntien välistä säännöllistä vuorovaikutusta.

Nuorisotyötä ohjaavat nuorisolaki sekä valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma, joka linjaa nuorisotyötä. Nuorisolain mukaan nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista.

Raisiossa nuorisotyötä toteutetaan valtakunnallisten nuorisopoliittisten linjausten mukaisesti. Nuorisotyötä tehdään eri työmuotojen avulla. Etsivässä nuorisotyössä ja työpajatoiminnassa vahvistetaan nuorten mahdollisuutta sujuvampaan arkeen vähentäen syrjäytymisen uhkaan. Perusnuorisotyö vahvistaa nuorten osallisuutta. Perusnuorisotyöllä, koulu-yhteistyöllä sekä erilaisilla nuorisotyön toiminnoilla tuetaan yhdenvertaisuuden ja turvallisuuden vahvistumista. Nuorilla on mahdollisuus osallistua vaikuttamistyöhön nuorisovaltuustotoiminnassa omassa kotikaupungissaan.

Palvelulupaus

Hyvinvoinnin lisääminen tuottamalla raisiolaisille laadukkaita harrastus-, liikunta- ja nuorisopalveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, asukkaiden toiveita kuunnellen.

Hyväkuntoiset, laadukkaasti hoidetut, helposti löydettävät ja sähköisestä järjestelmästä varattavat kaupungin liikunta- ja nuorisotilat. Olosuhteita kehitettäessä huomioidaan energiatehokkuus ja käyttäjien toiveet.

Nuorten hyvinvoinnin tukeminen, elinolosuhteiden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Yhdistyksien toimintaedellytysten avustaminen vuosittaisten avustusten avulla.

4.4.2. Toiminta vuonna 2024

Liikuntapalvelut

Organisoidulla liikunnalla emme voi korvata arkiliikunnan vähentymistä. Laajalla yhteistyöllä on löydettävä keinoja raisiolaisten liikkumisen edistämiseksi.

1. Tuemme perheiden liikunnallisen elämäntavan edistämistä järjestämällä perheille maksutonta perheliikuntaa sisältäen soveltavan perheliikunnan. Lisäämme perheliikuntaneuvontaa sekä viestimme liikuntamahdollisuuksista perheille. Vahvistamme yhteistyötä Raision kaupungin kotouttamispalveluiden kanssa maahanmuuttajaperheiden liikunnan lisäämiseksi.

2. Vahvistamme eri kohderyhmille suunnattua henkilökohtaista- ja ryhmäliikuntaneuvontaa hyödyntäen teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Yläkouluikäiset nuoret sekä työelämän ulkopuolella olevat ovat erityisenä kohderyhmämme.
3. Kehitämme päiväkotien ja koulujen pihoja monipuolisiksi lähiliikuntapaikoiksi yhteistyössä sivistys- ja infrapalveluiden kanssa.
4. Edistämme kasvatusalan henkilöstön työssäjaksamista yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa.
5. Vahvistamme koulupäivien sekä koulumatkojen liikunnallistamista. Kehitämme koulupäivien yhteydessä tapahtuvaa Raiha-harrastustoimintaa osana harrastamisen Suomen mallia poikkihallinnollisena, kansalaisjärjestöjen ja yritysten välisenä yhteistyönä. Liikuntapalvelut koordinoi harrastustoiminnan Suomen mallia kaupunkitasolla.
6. Edistämme kutsuntaikäisten oman toimintakyvyn arviointia osana kutsuntoja sekä tarjoamme liikkumismahdollisuuksia nuorille puoli vuotta ennen armeijan aloittamista.
7. Kehitämme ja toteutamme Raision kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaa poikkihallinnollisena yhteistyönä.
8. Edistämme senioreiden toimintakykyä ja sosiaalisia suhteita järjestämällä säännöllistä liikuntatoimintaa yhteistyössä vertaisliikuttajien kanssa senioreita osallistaen.
9. Edistämme luonnon virkistyskäyttöä ylläpitämällä ja kunnostamalla retkeilyreittejä ja frisbeegolftratoja.
10. Huolehdimme liikunnan ja urheilun olosuhteista ja niiden kehittämistä esteettömyys- ja saavutettavuus huomioiden hallinnonalojen välisellä yhteistyöllä toteuttamalla Raision liikuntaympäristöjen kehittämishjelmaa.
11. Liikuntapaikkamme ovat pääosin maksuttomia raisiolaisten seurojen alle 20-vuotiaiden lasten ja nuorten toiminnassa.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö tarjoaa nuorisolain mukaisia kohdennettuja ja kaikille nuorille avoimia toimintoja alle 29-vuotiaille nuorille.

1. Kohtaamme alle 29-vuotiaita nuoria tarjoamalla nuorille Etsivän nuorisotyön ja Työpajan palveluita sekä pienryhmätoimintaa.
2. Tarjoamme nuorille mahdollisuuksia vapaa-ajan viettoon, turvallisia aikuisia nuorten arkeen ja eri kohderyhmille suunnattua sekä avointa toimintaa nuorisotaloilla. Ohjattua ja valvottua toimintaa tarjotaan kolmella nuorisotilalla sekä Satelliitin tiloissa.
3. Jalkaudumme nuorten pariin ja järjestämme nuorille suunnattuja tapahtumia, leirejä ja retkiä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
4. Tuomme nuorten ääntä kuuluviin osallisuuden keinoin sekä tarjoamme vaikuttamisen mahdollisuuksia.
5. Tuemme pelikasvatuksen keinoin (Raisio Gaming) nuorten vapaa-ajan pelitoiminnan mahdollisuuksia.

6. Olemme mukana verkostoissa ja tuemme nuorten hyvinvointia tärkeässä elämänvaiheessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
7. Organisoimme raisiolaisten nuorten kesätyöllistämisen ja kehitämme sitä saatujen kokemusten perusteella.
8. Kehitämme edelleen nuorille ja heidän vanhemmilleen kohdennettua viestintää.
9. Edistämme henkilöstön työhyvinvointia.

4.4.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille	Laadukkaat liikkumisen edellytykset.	Ajantasaiset tiedot liikuntapaikoistamme ja -palveluistamme ovat löydettävissä saavutettavuus huomioiden Raisio.fi -verkkosivuilta, sosiaalisesta mediasta. Liikuntapaikoillamme ja retkeilyreiteillämme on opasteet. Liikuntapaikkatietomme ovat valtakunnallisessa Lipas -järjestelmästä. Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma 2023-2027 apunamme investointeja suunniteltaessa.	Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa 10 %. Käyttäjämäärä seuranta tarkentuu (kävijälaskurit, Timmi -varausjärjestelmä), asiakaspalaute. Olosuhdesuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen poikkihallinnollisesti.	Vastuutaho Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja, Liikuntasuunnittelijat Liikuntapaikkahoitajat, Nuorisotyön koordinaattori. Yhteistyö infrapalvelut.
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastamiseen	Perheiden liikkumisen edistäminen, lasten ja nuorten monipuolisen harrastus-toiminnan edistäminen painottuen nuoret, soveltava liikunta, maahanmuuttajat sekä liikuntaneuvonta.	Järjestämme perheliikunnan viikoittaisia tilaisuuksia. Vakiinnutamme RaiHa (Raisio harrastaa) toimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Jatkamme yläkouluikäisten (7.-9.lk) Nuorisopassin käyttöä ja Personal trainer -toimintaa etsivän harrastustoiminnan, nuorisotyöntekijöiden ja koulun henkilöstön kanssa. Järjestämme liikuntaneuvontaa ja monipuolista loma-ajan harrastus- sekä tapahtumatointaa.	90 % raisiolaisista lapsista ja nuorista harrastaa vähintään kerran viikossa itselleen mieluista asiaa. Lasten ja nuorten harrastusaktiivisuuden seuranta (kouluterveyskysely 4. – 5. lk, 8. – 9. lk). Järjestää liikkumisryhmiä urheiluseuratoiminnan ulkopuolella oleville (Hytekerroin indikaattori). Raisiolaisissa urheiluseuroissa ja nuorisoyhdistyksissä toimintaan osallistuvien määrän pitkäjänteinen seuranta.- Tavoitteena indikaattorilukujen kasvu.	Liikuntapalvelut koordinoi. Vastuu: Sivistystoimiala. poikkihallinnollinen työryhki.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Motivoitunut, ammattitaitoinen henkilökunta	Toteutamme henkilökunnan kehittämissäpäivät 2 krt/vuosi ja toimialueemme kokoukset kuukausittain.	Toteutettu: K/E	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja

Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	lasten, nuorten sekä ikäihmisten osallistaminen	Osallistamme oppilaita kuulemalla heitä harrastustoiveista. Kokoamme ikäihmisiä liikuntaraatiin, nuoria nuorisovaltuustoon, lapsia lasten parlamenttitoimintaan sekä seuratoimijoita seuraparlamenttiin. Toteutamme esteettömyyskartoitukset yhteistyössä vammaisneuvoston ja muiden asiantuntijoiden kanssa.	Toiminnan kehittämisessä sekä vaikutusten ennakoarviointi-prosessissa on kuultu kuntalaisia (Hyte -indikaattori). Kyllä/Ei	Liikunta- ja nuorisopalvelut
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa ja päätöksenteossa	Olosuhteiden energiatehokkaat ratkaisut.	Hankintojemme kilpailutuksessa kriteereinä ovat ympäristöystävällisyys ja energiatehokkuus. Liikuntapaikkojemme ympäristökuormituksesta (sähkö/vesi/jäte) keräämme seurantatietoa. Lainaamme liikunta- ja retkeilyvälineitä asukkaille.	Poikkihallinnollinen yhteistyö (Hyte-indikaattori). Energiakulutuksen seuranta kuukausitasolla ja siihen reagoiminen resurssien puitteissa (K/E)	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
				Liikuntapaikka-hoitajat yhteistyössä kiinteistöpalveluiden kanssa.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Nuorisotyö koulussa - yhteistyön vahvistaminen	Kehitämme nuorisotiloja houkuttelevammiksi ja tehostamme nuorten pariin jalkautumista. Kehitämme nuorisotyön tukitoimenpiteitä yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa: Ehkäisevä päihdetyö, pienryhmätoiminta, etsivän nuorisotyön ennaltaehkäisevät toimenpiteet sekä opinnollistaminen työpajoilla.	PALVELUJEN TEHOKKUUS - Käyntimäärät tiloissa ja toiminnoissa - Suunnitelmallisesti tuetut nuoret NUORISOTYÖN LAATU - Nuorten palaute - Työntekijöiden itsearviointi	Nuorisotyön koordinaattori, nuorisotyöntekijät
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Lasten ja nuorten liikkumisen ja hyvinvoinnin yhteinen kehittäminen	Kehitämme poikkihallinnollista nivelvaiheen ylittävää työryhmää. Sovitamme yhteiset toiminnalliset tavoitteet ja käytänteet kaupunkitasolla päivittäisen liikkumisen edistämiseksi.	Valtakunnallinen nykytilan arviointi täytetään kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa vähintään joka neljäs vuosi.	Liikuntapalvelut, sivistyspalvelut

4.4.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut, liikuntapalvelut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Sisäliikuntatilat (kaupungin ylläpitämät sisäliikuntapaikat)	19	19	19	19
Käyttöaste %	77	81	83	84
Kävijämäärä	195 547	289 265	260 000	270 000
Ulkoliikuntapaikat (kaupungin ylläpitämät ulkoliikuntapaikat, ei sisällä ulkoilureittejä)	58	60	61	61
Ulkokenttien kävijämäärä			113661	120000
Pyöräilijöiden määrä (Raisiontien toteemi laskuri)	237 851	117 228	121 643	200 000
Kaupungin ylläpitämien ulkoilureittien määrä ja km-yhteensä (retkeilyreitit, kuntoradat, hiihtoladut)	20/68 km	20/68 km	20/68 km	20/68 km
Jäähallipalvelut käyttöaste %	36	46	51	55
Kävijämäärä	45 478	95 740	114 172	120 000
Yksityiset sisä- ja ulkoliikuntapaikat ja yhdistyksen ylläpitämät luontopolut	21	22	22	22
Frisbeegolfratojen (Hauninen, Kerttula) kävijämäärä			36 400	37 000
Henkilöstön määrä	22	26	26	25
Tunnusluvut, nuorisopalvelut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Nuorisotoiminta Käynnit kpl	15 000	27 000	9631	12 000
Kulut / käynti €	-18			
Nuorisotilat Käynnit kpl	60 000	24 492	7155	10 000
Kulut / käynti	-5			
Nuorten työpajat Työpajapäivät kpl	2200	1449	508*	1100
Kulut/ €/päivä	-61			
Henkilöstön määrä	16	18	18	16

*Työpajatoiminnan muutokset vaikuttavat työpajapäivien lukumäärään.

Raisio harrastaa

Tunnusluvut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Ohjattujen ryhmien määrä	36	96	115	120
Ohjattujen liikuntaryhmien määrä	16	63	81	85
Ohjattujen ryhmäkertojen määrä vuodessa	468	1467	1770	1980
Ohjattujen liikuntaryhmäkertojen määrä vuodessa	208	938	1248	1428
Osallistujien määrä ryhmissä			1245	1358
Ohjattuihin ryhmäkertoihin osallistuneiden henkilöiden määrä vuodessa.	3809	15 881	19 120	21 602
Osallistujien määrä liikuntaryhmissä			907	976
Osallistujien määrä liikuntaryhmiin vuodessa	1872	10 295	13 496	15 544
Perheliikunta -tapahtumat				
Tapahtumien määrä vuodessa			52	81
Osallistujien määrä vuodessa			1379	1839

Lasten loma-ajan toiminnot

Tunnusluvut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Ohjattujen ryhmien määrä		24	24	24
Ohjattujen ryhmäkertojen määrä vuodessa		272	256	272
Osallistujien määrä liikuntaryhmiin vuodessa		329	330	340

Liikuntapalveluiden ohjatut ryhmät (sisältää Ulpukan ohjatun toiminnan)

Tunnusluvut	TP-21	TP-22	TP-23	TA-24
Ohjattujen ryhmäkertojen määrä vuodessa	972	2802	2771	3000
Ohjattuihin ryhmäkertoihin osallistuneiden henkilöiden määrä vuodessa.	10 171	37 862	45 011	46 000
Uintikeskus Ulpukka: Kävijämäärä	110 094	180 000	222 537	200 000
Netto / kävijä €	-9			

4.4.5. Liikunta- ja nuorisopalvelut, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	97 002	116 000	116 000	120 000	120 000	120 000
Maksutuotot	635 269	698 000	698 000	754 800	754 800	754 800
Tuet ja avustukset	170 735		194 515	17 000	17 000	17 000
Vuokratuotot	20 156	16 500	16 500	24 700	24 700	24 700
Muut toimintatuotot	6 105					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	929 267	830 500	1 025 015	916 500	916 500	916 500
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-1 402 165	-1 372 091	-1 534 987	-1 511 471	-1 511 471	-1 511 471
Eläkekulut	-307 864	-285 330	-319 478	-308 684	-308 684	-308 684
Muut henkilösivukulut	-57 599	-61 609	-61 609	-61 970	-61 970	-61 970
Henkilöstökulut yhteensä	-1 767 627	-1 719 030	-1 916 074	-1 882 126	-1 882 126	-1 882 126
Palvelujen ostot	-270 193	-225 799	-246 599	-235 475	-235 475	-235 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-265 137	-248 932	-248 932	-272 250	-272 250	-272 250
Avustukset	-133 335	-134 000	-134 000	-144 000	-144 000	-144 000
Vuokrat	-59 771	-77 228	-77 228	-76 700	-76 700	-76 700
Muut toimintakulut	-3 656	-41 650	-41 650	-2 500	-2 500	-2 500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 499 719	-2 446 639	-2 664 483	-2 613 051	-2 613 051	-2 613 051
TOIMINTAKATE	-1 570 452	-1 616 139	-1 639 468	-1 696 551	-1 696 551	-1 696 551

4.4.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2022	TA2023	TAM2023	TA2024 LTK	TA2024 KH	TA2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	97 902	116 000	116 000	120 000	120 000	120 000
Maksutuotot	805 490	837 500	837 500	906 600	906 600	906 600
Tuet ja avustukset	170 735		194 515	17 000	17 000	17 000
Vuokrat	72 090	49 500	49 500	60 700	60 700	60 700
Muut toimintatuotot	6 105					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 152 322	1 003 000	1 197 515	1 104 300	1 104 300	1 104 300
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-1 402 165	-1 372 091	-1 534 987	-1 511 471	-1 511 471	-1 511 471
Eläkekulut	-307 864	-285 330	-319 478	-308 684	-308 684	-308 684
Muut henkilösivukulut	-57 599	-61 609	-61 609	-61 970	-61 970	-61 970
Henkilöstökulut yhteensä	-1 767 627	-1 719 030	-1 916 074	-1 882 126	-1 882 126	-1 882 126
Palvelujen ostot	-476 173	-415 053	-435 853	-459 863	-459 863	-459 863
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-267 799	-249 432	-249 432	-273 950	-273 950	-273 950
Avustukset	-133 335	-134 000	-134 000	-144 000	-144 000	-144 000
Vuokrat	-2 272 808	-2 349 073	-2 349 073	-2 573 345	-2 573 345	-2 573 345
Muut toimintakulut	-3 656	-41 650	-41 650	-2 500	-2 500	-2 500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 921 399	-4 908 238	-5 126 082	-5 335 784	-5 335 784	-5 335 784
TOIMINTAKATE	-3 769 077	-3 905 238	-3 928 567	-4 231 484	-4 231 484	-4 231 484

5. KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Friisilän navetan kalustaminen (kehitysvaihe 1.)	Keramiikkapajan kalustaminen (uunit, dreijat, työpöydät, hyllyt) mahdollistaa Kuvataidekoulun ja Opiston kurssitoiminnan laajentamisen. Strateginen painopiste: Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastamiseen. Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri.	25 000,00 €	941704
Kirjaston digitaalinen opastusjärjestelmä, näytöt ja kävijälaskurit	Kirjaston kokous- ym. tilojen opastusjärjestelmä ja tilojen digitaalinen varausohjelma. Tilojen todelliset kävijämäärät tiedolla johtamisen tueksi. Strateginen painopiste: Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa, Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	26 000,00 €	941705
Kävijäseuranta-anturit liikuntapaikat	Tilojen todelliset käyttäjämäärät tiedolla johtamisen tueksi. Tiedon kerääminen olemassa olevalle BI-alustalle. Strateginen painopiste: Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa, Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	10 000,00 €	941697
Lumitykki	Tykillä voidaan valmistaa lunta jo pienellä pakkasella. Strateginen painopiste: Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaiken ikäisille	23 000,00 €	941696
Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen	Liikunnallisesti aktiiviset päiväkotit ja koulupihat. Strateginen painopiste: Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy, laadukas ja uudistuva perusopetus	110 000,00 €	941700
Pyöräpysäköinti liikuntapaikkojen yhteyteen	Ihalan tekonurmikentän, Kuloisten tekonurmikentän ja Kaanaan tekonurmikentän yhteyteen. Strateginen painopiste: Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa	13 000,00 €	941701
Retkeilyreittien kehittäminen	Kyltit, polkujen parantaminen, levähdyspaikkojen lisääminen. Strateginen painopiste: Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa	10 000,00 €	941702
Uintikeskus Ulpukka, uintikilpailut	Sähköinen ajanottolaite kilpailutoimintaan. Strateginen painopiste: Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaiken ikäisille	52 000,00 €	941699
Ulkokenttien valojen vaihtaminen energiatehokkaisiin valoihin	Liikuntapaikoilla on 80 vanhaa valaisinta, joiden vaihtaminen uusiin energiatehokkaisiin valoihin on ajankohtaista. Strateginen painopiste: Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa	45 000,00 €	941703
		314 000,00 €	

6. VAKANSSIT

	Työyksikkö	Tehtävänimike	Luonne	Määrä	Palkkakustannukset € (ilman sivukuluja)	Htv- vaikutus
Nuorisopalvelut	Nuorisopalvelut	Etsivä nuorisotyöntekijä	Määräaikainen	1	31 666	1
Kulttuuripalvelut	Kulttuuripalvelut	Museoamanuenssi	Vakituinen	1	16 700	1
Yhteensä				2	48 366	2